

Ph. Thorstensen AS
Akershusstranda 23
0150 Oslo

Trondheim, 13.02.2019

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/13645

Saksbehandler:
Egil Postmyr

Vedtak om tillatelse etter forskrift om fremmede arter § 6, til innførsel av levende amerikansk hummer, *Homarus americanus*, fra Canada og USA til bedriftens lokaler i Oslo for bearbeiding og salg - Ph. Thorstensen AS.

Ph. Thorstensen AS gis tillatelse for 2 år for innførsel av i levende tilstand, den fremmede arten amerikansk hummer *Homarus americanus*. Importen er fra USA og Canada via Gardermoen til bedriftens lokaliteter i Oslo sentrum der den skal slaktes før videre omsetning.

Miljødirektoratet viser til søknad datert 12.12.2018 fra PH. Thorstensen AS om tillatelse for innførsel av den fremmede arten amerikansk hummer *Homarus americanus* fra Canada og USA til Norge. Det søkes om varig importtillatelse for levende hummer i et lukket system, mengde 4000 - 5000 kg pr. uke. 95% kommer fra Canada og resten fra USA.

Det anføres i søknaden at den importerte hummeren ankommer levende, og skal slaktes etter ankomst. Deretter skal den kokes før videre omsetning og frakt. Den vil således ikke overleve, og den vil heller ikke før koking kunne nå det ytre miljøet.

Bakgrunn

Ph. Thorstensen søkte 21.04.2016 om tillatelse til å innføre levende amerikansk hummer etter en, på den tid, ny forskrift om fremmede organismer og som fra da av gjorde innførselen søknadspliktig. Miljødirektoratet avsto tillatelsen 8.7.2016, men avslaget ble påklaget av Ph. Thorstensen AS den 29.7.2016.

Klima- og Miljødepartementet endret som klageinstans Miljødirektoratets vedtak og gav i brev datert 21.12.2016 dispensasjon fra forbud mot innførsel. Tillatelsen ble gitt for 2 år. Miljødirektoratet var høsten 2017 på tilsyn hos bedriften.

Etter forrige søknad med klagebehandling, er forskriften blitt noe endret, der forhold til knyttet til dispensasjon ut i fra "viktige samfunnsmessige hensyn" ikke lenger gjelder, jfr. Forskrift om Forskrift om endring i forskrift om fremmede organismer datert 27.1.2018.

Rettslig grunnlag

Formålet med forskrift 9. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer (forskriften) er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1. Forskriften fastsetter et forbud mot å innføre, sette ut og omsette den omsøkte arten, levende amerikansk hummer, jf. forskriften § 5, jf. vedlegg I.

Forbudet gjelder imidlertid ikke ved innførsel av amerikansk hummer til godkjent virksomhet. For slik innførsel kreves tillatelse etter § 6. Tillatelse kan gis til importør som kan dokumentere rutiner som forhindrer tilsiktet og utilsiktet utsetting av amerikansk hummer i norsk natur.

Etter forskriften § 6 andre ledd skal det ved vurderinga skal det særlig legges vekt på om den omsøkte organismen og eventuelle følgeorganismer kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at innførselen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold.

I den grad de er relevante i saken, skal miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 vurderes ved alle beslutninger som kan berøre naturmangfold.

Vurdering av kunnskapsgrunnlaget (nml §8)

Amerikansk hummer (*H. americanus*) er vurdert til å ha en rekke negative effekter på stedegen europeisk hummer (*H. gammarus*) og Artsdatabanken har vurdert til risikokategorien *svært høy risiko* SE i Fremmedartslista 2018. Ved tidligere vurdering av *H. americanus* i Norge (Gederaas 2012) har arten blitt karakterisert til "*stor økologisk effekt*" begrunnet ut fra at arten kan påvirke stedegne arter lokalt i rommet (delkategori 4 for økologisk effekt). Ved siste risikovurdering fra 2018, hvor det må være kjent lokal fortregning av stedlige arter for kategori 4, blir artens økologiske effekt vurdert til "middels" (kategori 3).

Arten er forholdsvis nært beslektet med den europeiske hummeren (*H. gammarus*). Den forekommer naturlig i nordvestlige Atlanterhavet fra Cape Hatteras (Carolina, USA) til Labrador (Canada). Amerikansk hummer er innført som levende mat til Europa, og fra midten av 60-tallet er arten funnet forvillet i Island, Norge, Storbritannia, Danmark og Sverige.

I Norge er arten funnet i indre Oslofjord og spredt på kyststrekningen fra Vestfold til Møre. Blant annet på grunn av stor variasjon av farger og andre karakterer (hos begge artene) er det vanskelig å skille amerikansk og europeisk hummer fra hverandre på utseende. En må derfor bruke DNA metoder for å identifisere artene sikkert. Amerikansk hummer er vurdert til middels økologisk effekt fordi den konkurrerer med blant annet europeisk hummer.

Miljødirektoratet vurderer kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig til å behandle søknaden.

Bruk av føre var-prinsippet (nml. § 9)

Kunnskapsgrunnlaget i saken er vurdert som tilstrekkelig uten usikkerhet av betydning, slik at føre-var-prinsippet ikke kommer til anvendelse.

Bruk av prinsippene i nml. §§ 11 og 12

§ 11 om kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver, kommer ikke til anvendelse her.

§ 12 om miljøforsvarlige teknikker, driftsmetoder og lokalisering kan underbygge et avslag eller begrunne vilkår for tillatelsen, for eksempel om risikoreducerende tiltak.

Miljødirektoratets vurdering

Søknaden datert 12. desember 2018 gjelder forlenget tillatelse til innførsel av amerikansk hummer. Ph. Thorstensen AS har importert levende amerikansk hummer i noen år, og de siste to årene med en midlertidig tillatelse etter forskrift om fremmede organismer, etter at det kom en forskrift som regulerte dette.

Miljødirektoratet kan som nevnt over gi tillatelse etter § 6 til innførsel til importør som kan dokumentere rutiner som forhindrer tilsiktet og utilsiktet utsetting av amerikansk hummer i norsk natur. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at innførselen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold. Der vilkåret for å gi tillatelse er oppfylt, beror det på en skjønnsmessig vurdering om tillatelse skal gis eller ikke. Ved vurderingen skal det da særlig legges vekt på om den omsøkte organismen og eventuelle følgeorganismer kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold. For Amerikansk hummer *Homarus americanus*, gjelder særlige vilkår for å kunne gi en tillatelse beskrevet i forskriftens vedlegg 1, se under.

Miljødirektoratet var på tilsyn hos bedriften den 22. november 2017, jfr. sak 2017/12930. Hensikten med tilsynet var å kontrollere at virksomheten overholdt vilkår i tillatelsen og krav i forskrift om fremmede organismer. Miljødirektoratet anså etter inspeksjonen at vilkårene i tillatelsen gitt av KLD som oppfylt. Det ble ikke avdekket avvik, men anført en 1 anmerkning som følge av inspeksjonen, som er en mildere reaksjon. Anmerkningen gjaldt rutiner for internkontroll. Ph. Thorstensen AS har en *Operasjonsbeskrivelse. Import hummer, dokumentasjon, sporing og produksjon*. Bedriften opplyser at det i 2018 investert i helt nytt produksjonsanlegg og logistikksystem og som de skriver gir "*enda bedre muligheter for logistikk kontroll av hummer.*"

Nye krav etter forskriftens vedlegg I er etter vår vurdering ivaretatt i søknaden, slik at tillatelse kan gis med vilkår som Miljødirektoratet også har sett er fulgt ved inspeksjonen etter siste tillatelse. Vi velger imidlertid ikke å innvilge tillatelsen permanent. Det begrunnes med at vi ønsker å ha en vurdering av slik risiki fortløpende, som dermed betyr at tillatelsen, som ved den eksisterende, må forlenges når den er utløpt i 2021.

Det er vist i søknaden, som ved inspeksjonen, at følgende er oppfylt, jfr. forskriftens vedlegg 1, ved at bedriften i forbindelse med innførsel av amerikansk hummer:

- har rutiner som forhindrer tilsiktet og utilsiktet utsetting av amerikansk hummer i norsk natur
- koker hummeren etter ankomst, slik at den med sikkerhet er død før den forlater virksomhetens lokaler
- sørger for at ingen uvedkommende har tilgang til hummeren under eventuell midlertidig oppbevaring eller transport og er sikret slik at hummeren ikke ut i naturen under transport
- registrerer antall/mengde levende amerikansk hummer slik at eventuell forsvinning av levende hummer oppdages i alle ledd,
- oppbevarer levende hummer i rømningsikkert anlegg etter ankomst til virksomhetens lokaler

- ikke gir uvedkommende tilgang til anlegget, og holder hummeren i egne tanker adskilt fra levende europeisk hummer og andre levende arter, og destruerer syke og døde individer på en måte som hindrer at de slipper ut i naturen
- gir ansatte som håndterer levende amerikansk adekvat opplæring.

Vedtak

Miljødirektoratet gir Ph. Thorstensen tillatelse til import av levende amerikansk hummer, *Homarus americanus*. Tillatt mengde er 5000 kg pr. uke. Tillatelsen gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 29, etter forskrift om fremmede arter.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

Den gjelder for 2 år til 13. februar 2021.

Bedriften skal:

- ha skriftlige rutiner som forhindrer tilsiktet og utilsiktet utsetting av amerikansk hummer i norsk natur
- koke hummeren etter ankomst, slik at den med sikkerhet er død før den forlater virksomhetens lokaler
- sørge for at ingen uvedkommende har tilgang til hummeren under eventuell midlertidig oppbevaring eller transport og er sikret slik at hummeren ikke ut i naturen under transport
- registrere antall/mengde levende amerikansk hummer, ved ankomst flyplass og ved ankomst anlegg, slik at eventuell forsvinning av levende hummer oppdages i alle ledd.
- oppbevare levende hummer i rømmingssikkert anlegg etter ankomst til virksomhetens lokaler
- ikke gi uvedkommende tilgang til anlegget, og holde hummeren i egne tanker adskilt fra levende europeisk hummer og andre levende arter, og destruere syke og døde individer på en måte som hindrer at de slipper ut i naturen
- gi ansatte som håndterer levende amerikansk adekvat opplæring.

Vi forutsetter at virksomhetens skriftlige/dokumenterte internkontroll blir oppdatert i henhold til nytt produksjonsanlegg og logistikksystem.

Amerikansk hummer er en organisme som kan medføre uheldige følger for det biologiske mangfoldet i Norge dersom den spres i sjøen. Miljødirektoratets vurdering er imidlertid at det med de vilkår som her er lagt til grunn, ikke er nevneverdig risiko for at innførselen vil medføre spredning med vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Vi kan dermed gi tillatelse etter forskriften § 6 andre ledd andre punktum. På bakgrunn av den svært lave risikoen for spredning dersom vilkårene følges, mener vi tillatelse også bør gis.

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kari Holden
seksjonsleder

Egil Postmyr
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Fylkesmannen i Oslo og Viken	Postboks 325	1502	MOSS